

Een DeWit-palentrekker XXL wordt uitprobeerd.

Steeds dikkere boompalen vereisen ander gereedschap

Over palentrekkers en -lifters

DeWit Gereedschappen levert al enkele decennia palentrekkers en palenlifters. Dat zijn eenvoudige werktuigen die fysiek zwaar werk lichter maken. Kortgeleden vervulde de Groningse onderneming een wens van een Noord-Hollands sw-bedrijf, dat verlegen zat om een oplossing om handmatig dikkere palen op te trekken. Daar maakten ze in Kolhorn werk van.

Auteur: Broer de Boer

Moeder Aarde laat palen die stevig in de grond staan met tegenzin los. Natuurlijk kun je de methode wrikken en tillen hanteren, maar dan moet je goed op je rug passen. Van mijn vader leerde ik een halve eeuw geleden weidapaaltjes slim op te trekken. We bevestigden een stevige ketting aan de voorlader of de trekbal van de trekker en sloegen de ketting enkele malen om de paal. De hydrauliek deed de rest.

Twee soorten

Uiteraard hebben we tegenwoordig professionele machinale methodes om dat te doen. Maar er kan ook voldoende kracht in eenvoud zitten om die vermaledijde, soms lange palen uit de grond te krijgen. Daarvoor biedt de gereedschappenfabriek van DeWit oplossingen. Die produceert twee soorten handgereedschap waarmee je zonder noemenswaardige belasting van je kwetsbare rug palen kunt rooien. De gereedschappen staan bekend als palentrekkers en palenlifters.

Wat is het verschil?

Dat vragen we Derk-Klaas de Wit, mede-eigenaar van dit bedrijf in Kolhorn. De Wit: 'Palen zitten vaak muurvast in de grond. Aangezien handmatig verwijderen zeer belastend is voor je rug en machinaal verwijderen veel te duur, hebben we met deze beide handgereedschappen en een prima oplossing voor dit werk. Eerst de palentrekker: deze is gemaakt van zuiver gesmeed staal. De brede voet laat je op de grond rusten. Vervolgens klem je een veerbare U-vormige beugel om de paal. Daarna haal je de hefboom over en wip je de paal uit de grond. De trekkracht bedraagt ongeveer vijf-

maal je eigen gewicht; deze simpele, maar stevige oplossing is dus zeer ontlastend voor je rug.'

Palenlifter als palenzetter

Dat blijkt ook voor de palenlifter te gelden. Bij dit hulpmiddel, dat iets anders werkt, zijn twee stoere, sterke mensen nodig om de palen uit de grond te tillen. De Wit: 'De palenlifter bestaat uit twee delen, die om de betreffende paal heen gaan. Bij het optillen klemt hij zich automatisch vast om de – houten – paal.' De gedachte hierbij is dat je met twee man eenvoudig en snel een rijtje palen uit de grond kunt trekken. De Wit: 'Met dit systeem loop je eerder tegen grenzen aan qua dikte en lengte dan met de palentrekker. De uitgeoefende trekkracht is afhankelijk van menskracht, laat ik zeggen een trekkracht van tweemaal 100 kilo. Of je op deze wijze gemakkelijk een paal uit de grond kunt trekken, zal mede afhangen van de bodemsamenstelling.' De Wit acht deze oplossing geschikt voor palen met een maximale omvang van 10 bij 10cm. Het verrassende is dat sommige gebruikers de palenlifter juist ook als palenzetters gebruiken. Zo kun je eenvoudig en veilig met twee man een paal vasthouden en kaarsrecht in een voorgeboord gat plaatsen. Eventueel kun je de betreffende paal vervolgens in de bodem drukken met behulp van de giek van een (mini)graver.

Wens in vervulling

Donar Groen in Nieuw-Vennep is een vaste leverancier van Meerlanden, een Noord-Hollands bedrijf met circa 500 medewerkers, van wie ongeveer 150 met een afstand tot de

De Palenlifter, ook geschikt voor twee man en het plaatsen van palen

De Palentrekker XXL heeft een geharde, onvervormbare beugel, geproduceerd uit speciaal staal

Al ruim 125 jaar DeWit

DeWit Gereedschappen is de producent van deze palentrekkers en -lifters. Dit familiebedrijf, waar inmiddels de vijfde generatie aan het roer staat, startte zijn activiteiten in 1898. Het begon ooit als dorpssmederij en tegenwoordig is het een modern industrieel bedrijf in Kornhorn in de provincie Groningen. De onderneming produceert een behoorlijk assortiment van onder meer schoppen, spaden, harken, koevoeten, grondboren, bestratingsgereedschappen en schoffels. Het betreft producten die betrouwbaar en vaak zeer innovatief zijn en toegesneden op specifieke werkzaamheden. Een voorbeeld is de sleuvengraver, een doorontwikkeling van de langere en smallere drainboor, die het bedrijf op de laatste vakbeurs in Hardenberg introduceerde.

arbeidsmarkt. In acht gemeenten in de regio Haarlemmermeer-Amstelland, Kennemerland en de Duin- en Bollenstreek verrichten ze het onderhoud van de openbare ruimte. Meerlanden neemt onder meer handgereedschap en pbm's af bij Donar Groen, maar had behoefte aan een speciaal soort palentrekker. Martin, boomverzorger bij het betreffende bedrijf, vertelt: 'We wilden handmatig palen met een grotere diameter uit de grond kunnen trekken. Ik werk al hier al circa 20 jaar met een palentrekker en op de locatie waar ik nu werk, staan er zelfs twee. Maar hovenierbedrijven gebruiken tegenwoordig steeds stevigere en dikkere boompalen. Het vervelende is dat deze niet meer tussen de normale beugel van zo'n boomtrekker passen als we ze moeten verwijderen. Dus heb ik mijn wens om een zwaardere versie aan te schaffen op het kantoor neergelegd. Via Donar Groen kregen we die – na wat geduld – geleverd. Tussen de beugel passen nu palen met een diameter van 10 cm. We hebben hem meteen uitgetoet in een park, waar we 150 van die dikkere palen moesten verwijderen. Dat ging prima.' Toch heeft Martin een opmerking: 'Deze grotere, stevige palentrekker heeft net zo'n hefboom als de twee exemplaren die we al hadden. Als DeWit de hefboom van deze XXL-palentrekker nog iets langer maakt, kun je de dikkere palen net zo gemakkelijk uit de grond trekken als de dunnere maten boompalen.'

Onvervormbare beugel

Bij de productie gingen ze bij DeWit niet over één nacht ijs. Derk-Klaas de Wit vertelt: 'De ontwikkeling en productie hebben even geduurd. Voor grotere palen was vooral versteviging van de beugel van groot belang, zowel qua dikte als qua hoogte. Dat viel echter tegen. Het staal dat we voor de proefversies van de beugel gebruikten, vervormde te veel. Hierdoor boog de beugel soms open. Aanvankelijk was de betere kwaliteit staal die we hiervoor zochten niet op voorraad in de handel. Toen het gelukt was om dit staal te kopen, leidde dit tot de gewenste, onvervormbare beugel, die in onze fabriek een speciale harding kreeg. Onze eerste palentrekker van dit nieuwe type is dus via Donar Groen bij dit sw-bedrijf terechtgekomen. Nu blijkt dat de beugel onvervormbaar is, denk ik dat we ook wel kans zien om de hefboom nog iets te verlengen, zoals uit Martins opmerking wenselijk blijkt. Op de laatste vakbeurs in Hardenberg merkten we dat er meer vraag is naar zo'n palentrekker XL. Een grote landelijke werkende organisatie, die nog veel bomen heeft staan met dikkere, met creosoot behandelde palen, gaat onze nieuwe palentrekker ook toepassen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!